

MARIJANA ČORIĆ

SREČKO BALEN — »PEDULA«

Rođen je 9. IV 1916. u krpotskom selu Podomar kao jedno od jedanaestero djece Ivana i Marte Balen.¹ Osnovnu školu polazio je u Alanu i četiri razreda uspješno završio.²

*Sl. 46 — Srećko Balen, istaknuti revolucionar i vojni starješina. Sni-
mak iz IX mj. 1943.*

Vrlo rano odlazi od kuće i radi fizičke poslove uz minimalnu nadnicu, pomažući roditelje.

1937. kao planinac služi vojsku stare Jugoslavije u Mojstrani. Nakon odsluženja vojnog roka odlazi na rad na Unsku prugu gdje radi građevinske poslove i postaje zidar.³

Kapitulacija stare Jugoslavije zatekla ga je na radu na Unskoj pruzi, ali se uskoro vraća u rodni kraj. U srpnju 1941. povezuje se s rukovodionicima ustanka Milanom Mataijom i Tomom Strizićem, koji često dolaze u njegovu kuću, gdje se dogovaraju o pripremama za podizanje ustanka u Krmpotama. Srećka zadužuju za organizaciju prikupljanja oružja, te da svojim utjecajem odvraća ljude od pristupanja u neprijateljske formacije i da objašnjava namjere okupatora i njegovih slugu kao i potrebu pružanja otpora takvim nastojanjima neprijatelja.⁴

Formiranjem partizanskog logora na području Ledenica, Srećko među prvima stupa u njega 8. 12. 1941. U ledeničkom logoru on se ističe kao vrsni vojni rukovodilac pa je postavljen za komandira voda u ledeničkom logoru.⁵

U KPJ primljen je 28. siječnja 1942.

Pripreme za podizanje ustanka bile su obavljene, i 13. veljače 1942. pod Srećkovim rukovodstvom formiran je krmpotski partizanski logor, koji je brojio 25 boraca, i Srećko je postavljen za komandanta logora. Na ovoj dužnosti ostaje do formiranja prve proleterske čete u Drežnici u travnju 1942.⁶

Međutim bolest ga sprečava da uđe u sastav prvog proleterskog bataljona Hrvatske. Nakon oporavka postaje operativni oficir bataljona »Ljubice Gerovac«. U lipnju 1942. premješten je za operativnog oficira IV. omladinskog bataljona.

U prosincu te godine postavljen je za zamjenika komandanta toga bataljona.⁷ Na toj dužnosti ostaje do kapitulacije Italije 9. IX 1943. S obzirom na novu situaciju ukazuje mu se potreba osnivanja komande za tadašnji kotar Senj. Zadatak mu je bio da obavlja daljnju mobilizaciju, organizira likvidaciju ostataka neprijatelja i onemogućava neprijateljski utjecaj. Kao najpogodnija osoba za obavljanje ovih zadataka po direktivi Okružnog komiteta Hrvatskog primorja postavljen je Srećko, jer je on bio taj koji je najbolje poznao situaciju na tom području. Na dužnosti komandanta komande mjesta Senj ostaje do kolovoza 1944, kada je po potrebi službe premješten za komandanta Novog Vinodolskog, na kojoj dužnosti ostaje do 10. siječnja 1945, kada je u borbi s trupom iz njemačke 392. divizije poginuo.⁸

Kao borac i vojni rukovodilac Srećko je sudjelovao u nizu borbenih akcija, od kojih spominjemo slijedeće:

U prosincu 1941. napadnuta je pilana Breze, kojom je prilikom zarobljena straža koja je osiguravala pilanu i uništen je jedan kamion s talijanskim vojnicima. U istom mjesecu napadnuta je grupa žandara u selu Bater koja je tom zgodom zarobljena. 15. siječnja 1942. napadnuta je žandarmerijska stanica u Alanu. 22. lipnja izvršena je akcija na neprijateljski garnizon u Krivom Putu.

25. lipnja iste godine Srećko sudjeluje kao ponazavalac terena u akciji na talijansku kolonu na cesti Senj — Novi kod Vlačke peći. U rujnu 1942. izvedena je akcija na talijansku kolonu na cesti Senj—Brinje kod sela Prokike.

U listopadu 1942. kada je viša komanda formirala IV. omladinski bataljon, bila je određena jedna akcija sa zadatkom da se ispita borbena spremnost omladinaca. Akcija je izvršena na relaciji Prokike — Brinje pod Srečkovim rukovodstvom.⁹

U rukovođenju Srečko se istakao kad su izvršeni napadi na neprijateljske garnizone u Ravnoj Gori, Gomirju, Severinu na Kupi, Veljunu, Slunju, Hrvatskom Leskovcu i drugdje.

Srečko je bio hrabar borac, veliki drug i omiljeni starješina.

Sl. 47 — Izvlačenje trupaca iz šume, okolica pilane Alan, oko 1950.

BILJESKE

1 Prijedlog za proglašenje Srečka Balena narodnim herojem napisali: Ivica Balen, Mate Komadina i Josip Balen.

2 Vinodolski zbornik 1977, str. 546—547.

3 Sjećanje Ivke Filipović 1979.

4 Vidi bilj. br. 2.

5 Isto.

6 Isto.

7 Vidi bilj. br. 2.

8 Vidi bilj. br. 1.

9 Vidi bilj. br. 2.